

ПРОГРАМА

ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ

«СОЦІАЛІСТИ»

- ✓ вільні громадяни
- ✓ справедлива держава
- ✓ соціальна економіка

Київ

ЗМІСТ

ВСТУП	
I. ЦІННОСТІ, ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА	
Поточний розвиток.....	
Необхідні зміни.....	
Наші цінності.....	
Наші цілі.....	
Наша політика.....	
II. ЗМІНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Народ. Держава. Суспільство. Законність.....	
Економіка. Доходи. Фінанси.....	
Освіта. Охорона здоров'я. Соціальне забезпечення.....	
Земля. Природні ресурси.....	
Наука. Культура.....	
III. УКРАЇНА І СВІТ	
Міжнародна безпека.....	
Міжнародне співробітництво.....	
IV. «СОЦІАЛІСТИ» - ПРОВІДНИКИ ЛІВИХ СИЛ В УКРАЇНІ	
Лівоцентристська партія.....	
Демократична партія.....	
Масова партія.....	
Парламентська партія.....	
Партія і професійні спілки.....	
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	

ВСТУП

Громадяни України мають право на гідне життя. Це право - результат та наслідок багатовікової історії Українського народу та більш ніж двох десятиріч незалежного існування його держави. Історичний досвід розвитку України продемонстрував недосконалість існуючої політичної системи та її неспроможність адекватно реагувати на виклики сьогодення.

Програма української політичної партії «Соціалісти» дає відповіді на питання поточного, тактичного та стратегічного розвитку українського суспільства в національному, регіональному та міжнародному аспектах.

«Соціалісти» пропонують свою програму як ідеологічні спадкоємці та послідовники більш ніж 150-річної історії української соціал-демократичної думки. Вже на етапі незалежного розвитку України виникло та функціонувало кілька партій соціалістичного і соціал-демократичного напрямку.

Ми зберігаємо та відстоюємо демократичні традиції та історичну спадщину, підкреслюючи історичне значення боротьби поколінь українських соціал-демократів та соціалістів за гідне майбутнє України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави.

Ми відстоюємо інтереси широких народних мас на принципах соціальної справедливості, рівності, патріотизму та інтернаціоналізму.

Сьогодні «Соціалісти» стверджуються як партія соціалістичних ідеалів – як провідник історичного досвіду, що виник внаслідок вікової боротьби народу за загальнолюдські цінності свободи та демократії, рівності та соціальної справедливості, як соціальна партія. Це означає, що ми виступаємо за соціальну ринкову економіку, але проти суспільства, підпорядкованого ринку. Ми підтримуємо соціал-демократичне гасло «Ринкова економіка – так; ринкове суспільство – ні!».

«Соціалісти» є лівоцентристською партією і таким чином несуть відповідальність за надію і боротьбу за справедливість. Така відповідальність означає забезпечення надійного захисту громадян праці. «Соціалісти» є патріотичною партією. Нашим найпершим завданням є відстоювання суверенітету і територіальної цілісності

української держави. Ми виступаємо за збереження і популяризацію української культурно-історичної спадщини, ствердження та розвиток української ідентичності. «Соціалістам» далекі від шовінізму, національної нетерпимості та ксенофобії.

«Соціалісти» є масовою партією, яка об'єднує однодумців всіх соціальних прошарків, незалежно від соціального, освітнього, майнового становища, статі, етносу, віри. Ми здійснюємо свою діяльність на основі Конституції України та боремося за перетворення її принципів і норм у щоденність громадянського, економічного та соціального життя. Ми реалізуємо нашу програму через парламентську та позапарламентську діяльність, через нашу участь у владі на всіх рівнях та через активну взаємодію зі структурами громадянського суспільства.

«Соціалісти» є частиною європейського та світового лівого руху. «Соціалісти» прагнуть до членства в Соціалістичному інтернаціоналі та Партії європейських соціалістів як важливої передумови успіху нашої боротьби за соціальну справедливість та процвітання.

«Соціалісти» є партією демократичного соціалізму – справедливого суспільства, створення якого є нашою спільною метою. «Соціалісти» провадять активну політику соціальної демократії для становлення та розвитку активної соціальної держави європейського типу з урахуванням української специфіки, як шлях до дотримання основоположних цінностей демократичного соціалізму.

I. ЦІННОСТІ, ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА

Поточний розвиток

Сьогодні основні підходи до розвитку української економіки і суспільства визначаються неоліберальною політикою, яка впроваджується моделлю шоккових змін, що базуються на провідній ролі вільного ринку та загальної приватизації, при мінімальному впливі держави. Вона має походження від міжнародних валютно-фінансових інституцій та покладається на три складові – ринок, гроші та приватизація. При цьому нав'язується положення про те, що «держава є поганим господарем», а єдиною альтернативою може бути лише вільний ринок неоліберального типу. Останнє передбачає паразитичний споживчий тип капіталізму, з прагненням до швидкого прибутку, ухиляння від сплати податків, не сприйняття прав працюючих громадян. Все це домінує над соціальною відповідальністю працедавців та держави.

Завдяки ліберальній моделі, яка не передбачає обмежень, в державі штучно стримується зростання реальних доходів населення та платежів по системі соціального страхування. Не фінансується в повному обсязі основні соціальні сфери та загальнодоступні публічні послуги. **Держава накопичує передумови для подальшого зростання соціальної поляризації. Це не дозволяє якісно покращити життєві умови більшості громадян країни та обмежує розвиток, в першу чергу, людського ресурсу.**

Необхідні зміни

Ми виступаємо проти продовження теперішньої моделі розвитку країни.

Ми пропонуємо відмовитися від неоліберальної моделі на користь соціальної альтернативи – стратегії людського розвитку в ім'я гідного життя для всіх громадян. Для конкретної людини це означає:

- Загальна та якісна **освіта** протягом всього життя;
- Доступна для всіх якісна **охорона здоров'я**;
- Орієнтація на **доходи**, що забезпечують гідні стандарти життя.

Необхідною умовою успішної реалізації стратегії людського розвитку є розробка та використання довгострокового прогнозу та **стратегічної програми розвитку країни**, що поєднує довгострокові напрямки розвитку окремих сфер. Для використання цієї умови повинен буде залучений науковий потенціал країни.

Перехід до людського розвитку відповідає життєвим інтересам народу України, встановленню принципів справедливості в суспільстві, як і пріоритетів прискореного розвитку та модернізації країни. Такі **зміни можливі за умов глибоких перетворень у всій системі суспільства та держави, за допомогою чітко визначених цінностей, ідей та політики у органічному взаємозв'язку.**

Наші цінності

У сучасному світі свобода, справедливість та взаємодопомога є загальноприйнятими задекларованими цінностями. Досвід свідчить, що існують глибокі відмінності в їхньому розумінні та шляхах реалізації різними політичними течіями. Для нас першим кроком обґрунтування альтернативи розвитку є сутнісні характеристики цінностей системи.

Ми вважаємо свободу, справедливість та взаємодопомогу основними цінностями демократичного соціалізму. Вони формують критерій оцінки політичної дійсності, масштаб устрою суспільства, орієнтацію на наші дії.

- **Свобода** означає можливість для визначення власного життя. Її сучасне розуміння визначає індивідуальну свободу вибору, але свобода не є природною даністю. Наш принцип – рівна свобода для всіх, а не лише економічно чи соціально сильних.
- **Справедливість** є характеристикою, що свідчить про внесок кожної людини в здобуток суспільства. Кожна людина – частина суспільства в цілому.
- **Взаємодопомога** означає взаємний зв'язок, співприналежність та допомогу. Вона характеризує готовність кожного громадянина заступатися за інших і допомагати їм.
- **Рівність** не обмежується рівністю перед законом. Вона передбачає рівність шансів і можливостей гідного життя через подолання соціальної поляризації, неприпустимість експлуатації людини людиною в будь-яких проявах та відсутність будь-якої дискримінації.

Поряд із традиційними цінностями лівих сил, ми поділяємо загальнолюдські цінності:

- **Мир** – гарантія гідного життя і суспільного розвитку.
- **Праця** – основне право та головний чинник реалізації особистості. Базова цінність та основа добробуту кожної людини і всього суспільства.
- **Гуманізм** – прагнення до утвердження в процесі сучасного світового розвитку ролі й цінності кожної особистості, коли все підпорядковується людині, а не навпаки. Гуманізм є одним з найважливіших орієнтирів демократичного соціалізму.

Наші цілі

Механізми змін у країні перебувають у площині здійснення соціалістичного проекту для розвитку України. Його ціль – **створення соціальної держави європейського типу з урахуванням української специфіки**. Така держава забезпечує умови для створення справедливого суспільства, подолання бідності та нерівності, підтримки малозабезпечених верств населення.

Одночасною ціллю є прагнення до демократичного соціалізму. Демократичний соціалізм є сукупністю цінностей справедливого суспільства, що базується на взаємодопомозі. Це також політика зі створення такого суспільства. Це і саме суспільство, сформоване на цих цінностях за допомогою такої політики. Це – суспільство, в якому всі громадяни можуть жити без експлуатації, гноблення та насилля, в особистій та соціальній безпеці.

Наша політика

Щоб забезпечити гідне життя кожній людині, ми маємо прийняти та реалізувати цілісну стратегію людського розвитку. Її **цілями**, що відповідають нашим цінностям, є:

- **Вільні громадяни**, які вимагають та мають реалізовувати повний обсяг своїх конституційних прав і свобод – як особисті та громадянські, так і політичні, соціальні та економічні, як гарантія особистої і політичної свободи.

- **Справедлива держава**, що формує та реалізує політику цілеспрямованого подолання соціальних полюсів, що спирається на закони. Справедлива держава створює правові, економічні та культурні передумови для гідного людського розвитку, даючи рівні шанси для реалізації людської особистості в будь-якому віці.
- **Соціальна економіка**, як економічна модель, орієнтована на людину. Ця економіка формується самостійними та відповідальними громадянами. Вони захищають свої інтереси в рамках спільного і розуміють взаємодопомогу як життєво необхідний елемент гідного життя в сучасному світі.

Прагнення до вільної громади, справедливої держави та соціальної економіки не означає повну відсутність обмежень для громадянина і не підміняє рівність свавіллям зрівнялівки. По-справжньому соціальна економіка, що базується на справедливій державі вільних громадян, має всі необхідні захисти та бар'єри і здатна самостійно захищатися від можливих зловживань. **Усе це базується й на розкритті основних положень Конституції України.**

II. ЗМІНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Народ. Держава. Суспільство. Законність

Народ

У сучасному суспільстві глибока соціальна диференціація, розчарування та зневіра громадян є чинниками, що перешкоджають народу України стати реальним носієм влади, унеможливають розвиток демократичної політичної культури, створюють умови для маніпулювань і популізму.

Особистість та уряд, бізнес і профспілки, інші суб'єкти правовідносин повинні мати свої права та обов'язки. Обов'язок уряду – забезпечити кожному особистість, усіх громадян рівними можливостями, соціальним захистом, гарантувати політичні й громадянські права, права на працю, освіту, пенсійне забезпечення, медичне обслуговування, відпочинок. Право уряду – мати очікування, що кожна особистість докладатиме всіх зусиль для розвитку суспільства. Бізнес має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю,

отримувати прибуток, вести підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, очікувати на стабільність законодавства та захист конкуренції з боку держави. Його обов'язками є використання власності без шкоди для громадян, суспільства, довкілля, забезпечення гідної оплати, умов та охорони праці, інших соціальних гарантій найманим працівникам. Особа має право на участь у громадському та політичному житті держави, її обов'язком є докладання зусиль для набуття освіти, фахової підготовки, збагачення людського та соціального потенціалу в ім'я себе й суспільства.

Наша стратегія полягає у подоланні відчуження між народом та владою. Зниження життєвого рівня населення особливо болісно впливає на молоде покоління, серед якого все більше громадян не пов'язують своє майбутнє з батьківщиною. Важливою умовою подальшого розвитку є **розуміння України бажаним місцем для життя нинішнім і прийдешніми поколіннями.** Саме це створює необхідність надання пріоритету людському розвитку.

Ми виступаємо за реалізацію принципів і механізмів прямої демократії, створення інститутів громадянського суспільства, участь громадян у прийнятті рішень щодо спільної власності від багатоквартирного будинку до місцевих громад.

Держава

«Соціалісти» відстоюють парламентсько-президентський державний устрій України. Саме **такий устрій є запорукою демократичної, правової та соціальної держави.** Верховна Рада України має формуватися шляхом виборів на пропорційній основі за відкритими партійними списками.

Ми вважаємо, що держава є повністю демократичною лише тоді, коли вона є дійсно правовою і дійсно соціальною. Для досягнення цього необхідна конституційна модель, в якій вирішальне значення має парламент, президент, компетентні та авторитетні органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, які захищають громадян і модернізують державу.

Сьогодні ми віддаємо пріоритет необхідності **забезпечення належної якості управління країною.** Ми виступаємо за реалізацію в Україні восьми принципів належного врядування, продиктованих функціональними та ціннісними нормативами Європейського Союзу, – участі, орієнтування на консенсус, підзвітності, прозорості,

відповідності принципу верховенства права, належного реагування, ефективності та результативності, рівності та врахування інтересів.

Пріоритетним є **реформа системи влади з максимальною її децентралізацією**, наданням місцевим органам влади прав та повноважень в самому широкому європейському розумінні цього слова. Необхідно створення цілісної стратегії збалансованого розвитку всіх територій країни, подолання регіональних відмінностей.

Суспільство

Сучасне українське суспільство є розшарованим під впливом ринкової економіки по відношенню до доходів та рівню життя. Поряд з формуванням середнього класу відбувається **відокремлення соціального прошарку бідних громадян**. На іншому полюсі сформований прошарок з рівнем життя, що суттєво вище середніх показників по країні.

Основи бідності в нашому суспільстві було закладено нерегульованим ринком та антисоціальною державною політикою. Тому ми будемо забезпечувати рівні можливості для кожного громадянина в його прагненні мати роботу, житло, сім'ю, гідний рівень життя.

Ми виступаємо за **надання справжньої рівності в правах чоловікам і жінкам**, за злам бар'єрів для жінок у професійному зростанні, включаючи кар'єру в політиці та бізнесі. Гендерна політика є невід'ємною складовою нашої діяльності.

Молоді люди є багатством і майбутнім країни. Тому важливим є **вироблення національної молодіжної політики**. Вона полягатиме в забезпеченні прав дітей, підтримці молодих сімей, сприянні професійної реалізації молоді, її пріоритетному залученні до всіх сфер управління, економічного та суспільного життя.

Важливими для розвитку країни є етнічна толерантність, розвиток умов для спільного проживання громадян України різного етнічного походження, їхньої повноцінної і рівноправної соціальної інтеграції. **Ми підтримуємо державне забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Ми виступаємо за гарантії вільного розвитку, використання та захисту російської та інших мов національних меншин України.**

Політика щодо громадян, що представляють різні етнічні та релігійні спільноти повинна ґрунтуватися на забезпеченні прав людини для всіх, як основи дійсної етнічної та релігійної толерантності та розуміння в суспільстві.

Законність

Головним критерієм демократичного суспільства є **реальне верховенство права**, практичний вираз волі народу. Воно є ключовою гарантією як свободи особистості, так і результатом боротьби проти злочинності за ефективну ринкову економіку та стабільне економічне зростання.

Судова система має забезпечити доступність правосуддя для кожної особи та здійснення його на засадах верховенства права. Усунення можливостей для зовнішнього втручання в судову систему є запорукою позитивного розвитку держави і суспільства.

Необхідні рішучі зусилля для **гарантування дійсної незалежності судової влади** та підпорядкування її виключно закону, зокрема прямих виборів суддів. Судова влада має стати по-справжньому прозорою та відповідальною.

Найголовнішим напрямком в сфері дотримання законності в країні є **подолання корупції**, яка охоплює як економічну і політичну систему, так і суспільне життя.

Економіка. Доходи. Фінанси

Економіка

Ми вважаємо, що вкрай важливим є досягнення динамічних темпів зростання, відчутне скорочення безробіття та надходження інвестицій. Необхідним є створення і підтримка макроекономічної і фінансової стабільності.

Рівень економічного розвитку країни залишається низьким. Доходи, продуктивність і кваліфікація праці суттєво поступаються середньоєвропейським показникам. Існує відчутна диспропорція між статками різних верств населення.

Не на належному рівні перебуває транспортна інфраструктура, включаючи сучасні інформаційні мережі та ресурси. Аграрний сектор схильний до нестабільного розвитку та є недостатньо конкурентним порівняно з європейським.

Характеризуючи нову економічну стратегію, необхідно, насамперед, посилити стабільність фінансово-кредитної системи через розумну бюджетну політику. **Національний банк України має виконувати свою конституційно визначену основну функцію із забезпечення стабільності національної грошової одиниці – гривні.**

Ми переконані, що забезпечення економічної стабільності та позитивних темпів економічного зростання можливо тоді, коли використання сильних ринкових стимулів буде поєднуватися з **політикою стратегічного прогнозування, програмування та індикативного планування на державному рівні.**

Конкретний вираз програмування економіки повинен проявитися в індустріальній та експортній політиці. **Виключно важливою є експортна політика.** Протягом років незалежності експортні галузі створювали майже 50 відсотків валового внутрішнього продукту, але понад 50 відсотків експорту припадало на необроблену продукцію. Тому невід'ємними складовими експортної політики мають стати стимулювання інвестицій у галузі з високою доданою вартістю, ідентифікація цільових експортних ринків, розгортання системи маркетингу й просування експортних продуктів і підтримки експортерів.

Відповідно до цільових орієнтирів, закладених у стратегічних програмах і індикативних планах, треба актуалізувати та вдосконалити систему регулювання й стимулювання, як господарської діяльності в цілому, так і пріоритетних секторів та оперативної діяльності.

Ми виступаємо за реприватизацію об'єктів, які біли приватизовані з порушенням чинного законодавства, та об'єктів, знаходження яких в приватній власності шкодить національним інтересам України.

Провідним елементом економічної та індустріальної політики є **системна модернізація економіки**, передусім шляхом виходу на новий ступінь енергетичної конкурентоздатності. Цього можна досягти завдяки формуванню енергоефективного суспільства, забезпеченню енергетичної самодостатності, реалізації принципів належного управління в енергетиці, інтеграції в європейську енергетичну систему.

Перехід на **шлях сталого розвитку в енергетиці** має на увазі процес змін, за якого експлуатація природних ресурсів, напрямки інвестування, орієнтування науково-технічного розвитку, розвиток особистості та інституційні зміни погоджені один з одним, зміцнюючи

нинішній і майбутній потенціал для задоволення людських потреб та устремлінь. Сталий розвиток передбачає найкраще використання обмежених ресурсів з урахуванням регіональних особливостей їхнього споживання і виробництва, екологічних енерго- і ресурсозберігаючих технологій, у тому числі під час видобування й перероблення паливно-енергетичних ресурсів, створення екологічно прийнятної продукції, мінімізацію, перероблення та утилізацію відходів.

Не менш важливим є **підвищення кваліфікації робочої сили та продуктивності праці** – сучасних стимулів виробничої праці і запорук гнучкої переорієнтації трудових ресурсів. Результатом цього процесу має стати підвищення рівня економічних знань, що, в свою чергу, завдяки інтенсивним інноваціям, застосуванню інформаційних та комунікаційних технологій, дозволить отримати нову ефективну й конкурентоспроможну національну економіку.

Важливою соціально-економічною складовою соціалістів є гарантування стабільного розвитку **сільського господарства** як складової частини стратегії людського розвитку. Ми виступаємо за підвищення та гарантування доходів селян, виробництва високоякісної продукції для ринку, розвиток економічної діяльності в сільських районах.

Цілями аграрної політики мають стати:

- стале землеробство, яке означає, що сектор відповідає на попит суспільства підтримкою добробуту в сільських районах;
- забезпечення стабільних доходів усіх зайнятих у галузі;
- гарантування екологічно доцільного використання ресурсів;
- забезпечення якості і безпеки товарів і послуг, насамперед продуктів харчування, та стимулювання відповідних інвестицій та інновацій;
- інвестування в знання – держава формує інноваційну стратегію, гарантуючи надання необхідних ресурсів;
- покращення бізнес-клімату, використання управлінської програми, що відповідає потребам селян.

Підґрунтям політики зростання та модернізації є реальна **рівність приватної, державної, інших форм власності** та широке використання **публічно-приватного партнерства**.

Доходи

Ми виступаємо за підвищення рівня оплати праці шляхом збільшення питомої ваги заробітної плати у вартості кінцевої продукції, **запровадження гнучкого механізму визначення заробітної плати в бюджетному секторі**, що забезпечить її реальне зростання й надасть стимули службовцям, та законодавче визначення соціальної функції мінімальної заробітної плати. Її розмір має залежати від об'єктивних критеріїв, що характеризують витрати, стан ринку праці та конкурентну спроможність економіки. Соціальні партнери мають брати безпосередню участь у визначенні мінімальної заробітної плати.

Фінанси

Визначальне значення для суспільного розвитку мають **податкова та бюджетна політика**. В умовах недостатньо конкурентної та відкритої економіки практикується використання пропорційного оподаткування за мінімальними ставками та обмежена фіскальна політика.

Попри певні компенсації, така політика поглиблює соціальну диференціацію і поляризацію, обмежує ресурси держави для активної соціальної політики та доступних публічних послуг.

Ми вважаємо, що податкова політика повинна слугувати цілям свободи, справедливості, рівності та взаємодопомоги в економічній сфері та формувати соціальну економіку. **Ми виступаємо за прогресивне оподаткування наддоходів і введення податку на багатство та розкіш.**

По мірі зростання конкурентоспроможності національної економіки та зміцнення податкової системи варто переходити до формування бездефіцитного бюджету. Чіткого визначення потребують джерела фінансування законодавчо зафіксованих національних пріоритетів.

Ми виступаємо проти нарощування зовнішніх та внутрішніх боргів держави.

Охорона здоров'я. Соціальне забезпечення

Освіта

Ми виступаємо за державне забезпечення середньої повної, вищої освіти.

Інвестиції в освіту кожної людини з малого віку є передумовою гармонійного розвитку її особистості та створюють **умови для рівного доступу до якісної освіти для всіх**.

Право на освіту, професійне навчання та продовження освіти протягом всього життя є нашими основними принципами. Вони формують шанси для майбутнього всіх громадян. Це є елементом соціально справедливого та економічно успішного суспільства.

Українська освіта має передбачати традиційно високий рівень оволодіння як природними, так і гуманітарними науками, спрямовуватися на осмислення цивілізаційних процесів, використання нових інформаційних і комунікаційних технологій. Держава повинна стимулювати інвестиції бізнесу в освіту та підвищення кваліфікації працівників.

Сучасний рівень економічних знань ставить нові завдання перед **зростаючою кількістю добре навчених громадян з вищою освітою**. Успішно завершена вища освіта покращує шанси до отримання індивідуальної свободи та забезпечення добробуту. Вищі навчальні заклади повинні отримати перспективу перетворення в центри знань, дослідницької діяльності і науки.

Середня освіта має орієнтуватися на ідеали особистої відповідальності та самоорганізації для саморозвитку. Середня школа розуміється як місце, де люди отримують освіту, стають компетентними, оволодівають життєвим досвідом і навичками взаємної підтримки.

Україна повинна мати цілісну стратегію підвищення конкурентоспроможності працівників. **Треба забезпечити якісні прогнози потреб у кваліфікованій робочій силі** залежно від розвитку національної економіки та ринку публічних послуг як основних умов досягнення повної зайнятості та високої продуктивності праці.

Охорона здоров'я

Система охорони здоров'я України залишається найбільш вразливою з соціальної точки зору. Потребує змін принцип фінансування медичної діяльності, використання нових форм і механізмів контролю надання медичних послуг. Однією з головних проблем медичної галузі є нестача ресурсів для задоволення потреб галузі.

Ми виступаємо за поступове впровадження державного медичного страхування зі сплатою внесків державою за переліком критичних захворювань (онкологічних, СНІД, туберкульозу, інсультів, інфарктів, пов'язаних із пересадкою органів).

Ми виступаємо за гарантування **всім громадянам доступу до якісної медичної допомоги**. Для цього слід:

- забезпечити доступність медичних послуг усім громадянам незалежно від місця проживання та соціального статусу;
- гарантувати доступність, високу якість та ефективність швидкої й позалікарняної медичної допомоги;
- провадити ефективну профілактичну, лікувальну та реабілітаційну діяльність з акцентом на соціально-важливі захворювання, особливо піклуючись про вагітних, немовлят, дітей, громадян похилого віку;
- запровадити підхід «здоров'я у всіх напрямках політики», посиливши роль усіх органів влади у справі охорони здоров'я громадян, створенні гідних умов праці та обмеженні негативного впливу навколишнього середовища;
- створити в сфері охорони здоров'я інтегровану інформаційну систему;
- розвивати ресурси галузі та підвищувати її статус через високу якість медичної освіти, післядипломної підготовки, розвиток медичної науки в цілому.

Невід'ємною складовою розвитку охорони здоров'я є профілактика захворювань, у тому числі шляхом залучення громадян до систематичних занять фізичною культурою і спортом. Для нас створення доступних умов для занять фізичною культурою і спортом є також ключовим чинником всебічного розвитку особистості, формування здорового способу життя, обмеження молодіжної злочинності, споживання наркотичних речовин та алкогольних напоїв.

Соціальне забезпечення

Багато громадян із різних причин не в змозі утримувати себе шляхом праці; вони потребують підтримки суспільства. Це велика частка громадян пенсійного віку, дітей без батьківського піклування, громадян із фізичними вадами та соціально незахищених верств населення. Для їхньої підтримки необхідна така система соціального забезпечення та захисту, що зможе гарантувати усім належні умови життя та гідне місце в суспільстві.

Важливим напрямком соціального забезпечення є **підтримка материнства**, включаючи фінансові стимули до та після народження дитини.

Ми виступаємо за зміни, необхідні для створення умов, коли всі громадяни пенсійного віку матимуть можливість отримувати гідні та справедливі пенсії.

Ми розглядаємо соціальне забезпечення як фундаментальне право, вважаємо, що всупереч демографічному тиску основним принципом пенсійного забезпечення має залишитися колективний захист від соціальних ризиків. Усі мають бути носіями відповідальності за майбутнє, навіть коли приватні пенсійні схеми займатимуть все більше місце. Ми вважаємо, що держава має нести основну відповідальність і гарантувати право соціальної безпеки для всіх.

Пенсіонери повинні мати достатній ступень захисту від навантажень ринку праці. Визначена пенсія не стимулює економічне зростання, але є одним з чинників фінансової стабільності. Встановлення мінімальні пенсії має важливе значення для зниження ризику бідності для людей старшого віку.

Ми вважаємо, що пенсійне забезпечення повинне бути наслідком роботи на суспільство кожного громадянина. **Варто створювати умови для боротьби з безробіттям – залучати людей із ринку праці.** Це передбачає заохочення самостійної господарської діяльності й залучення до праці людей із фізичними вадами. Необхідно розробити систему стимулювання підприємств усіх форм власності, де працюють люди з фізичними вадами.

Земля. Природні ресурси

Ми виступаємо за формування та реалізацію **комплексної політики сталого розвитку**, що поєднує три складові – економічну, соціальну та екологічну. На практиці вона передбачає зміни, за яких експлуатація природних ресурсів, напрямки інвестування, орієнтація науково-технічного розвитку, розвиток особистості та інституційні зміни погоджені один з одним, зміцнюючи нинішній і майбутній потенціал для задоволення людських потреб та устремлінь.

Сталий розвиток передбачає найкраще використання природних переваг і багатств країни з широким застосуванням екологічних енерго- і ресурсозберігаючих технологій, створення екологічно прийнятної продукції, мінімізацію, перероблення та утилізацію відходів,

надання інформаційних та інших послуг, які підтримують сучасну європейську якість життя.

Земля

Особливого піклування потребує українська земля, як основа існування та добробуту українського народу.

Ми вважаємо за **необхідне розвиток в Україні ринку землі через обіг права оренди землі сільськогосподарського призначення із застосуванням всіх необхідних обмежень** щодо нецільового використання земельних ресурсів, заборони спекулятивних операцій із землею тощо. Ми повинні захистити українську землю від злочинних зазіхань та створити систему покарань за це.

Відчуваючи відповідальність перед нащадками та потребу передати їм отриману нами землю в не погіршеному стані, ми вважаємо за необхідне запровадження на законодавчому рівні дієвих механізмів запобігання виснаженню та ерозії ґрунтів.

Громадяни України повинні мати законодавче право безкоштовно отримати земельну ділянку для облаштування родової садиби.

Природні ресурси

Ніщо не може замінити людини світ, в якому вона живе. Ми піклуємося про розвиток природного середовища та збереження біологічного різноманіття.

Природні ресурси є вирішальним фактором людського розвитку. Економічно доцільне, раціональне та екологічно прийнятне використання надр, лісів, вод, інших багатств України є нагальним нашим завданням.

Ми пам'ятаємо про трагедію Чорнобиля, і будемо робити все для запобігання її повторення, остаточного подолання наслідків, гідного життя ліквідаторів аварії та постраждалих громадян.

Наука. Культура

Наука

Глибина проблем, що стоять перед країною, передбачає, що для їх вирішення **необхідно залучити весь інтелектуальний та науковий потенціал України.**

Слід забезпечити нову якість управління та фінансування наукової діяльності, створити структури, що успішно координуватимуть науково-дослідницьку діяльність, забезпечити надійну фінансову підтримку інновацій, фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

Ми виступаємо за державну політику пріоритетного науково-технологічного розвитку як важливу складову національної ідеї. **Слід створити керовану інноваційну модель розвитку держави з урахуванням наявних ресурсів, географічного розташування й геополітичної ролі України.**

Необхідно оптимізувати мережу вищих навчальних закладів і всієї системи вищої освіти, сприяти професійному розвитку її працівників, забезпечити європейську якість освіти як передумову визнання дипломів українських вишів за кордоном.

Успішний розвиток науки та освіти є неможливим без прямої та повноцінної **взаємодії з бізнес-середовищем.** Вона повинна ґрунтуватися на спільних зусиллях усіх учасників цього процесу.

Для успішної реалізації провідної ролі науки в розвитку країни потрібен широкий громадський консенсус. З цією метою ми будемо стимулювати широке обговорення всіх проблем, що існують.

Культура

Культура виступає як інструмент єднання нації, а культурне розмаїття та міжкультурний діалог сприяють утвердженню миру, взаєморозуміння, реалізації національних та загальнолюдських цінностей, збереженню мовного багатства й захисту прав людини.

Ми виступаємо за **розвиток національної культури, що поєднує спадщину минулого і розмаїття сьогодення, рівняння на професійних митців та ентузіазм аматорської творчості, традиції новаторства.**

В умовах глобалізації та ринкової економіки потребують особливого захисту культурна спадщина та сучасна територія творчої праці. Ми підсилимо зусилля держави та громадянського суспільства зі

стимулювання розвитку української культури. Через послідовну гармонізацію законодавства з європейськими нормами створюватимуться нові механізми та інструменти її підтримки.

Розвиток культурної індустрії передбачає переоцінку можливостей держави в широкому спектрі. Утверджуватимуться нові технології й форм доступу до культурних продуктів, але й не залишатимуться поза увагою боротьба з піратством і незаконним поширенням культурної спадщини.

Частиною національної культури виступають **сучасні засоби масової інформації**. Ми ставимо на перше місце право кожного громадянина на доступну, оперативну, достовірну та різноманітну інформацію. Захист цього права передбачає гарантування повноцінної медійної конкуренції, захист плюралізму та медійного розмаїття.

Ми живемо в інформаційному суспільстві, що має якісно нову структуру та організацію, основу на глобальному доступі та використанні інформаційних і комунікаційних послуг без обмежень. Усе це використовуватиметься для доведення до української й світової спільноти нашої боротьби за вільних громадян, справедливую державу та соціальну економіку.

III. УКРАЇНА І СВІТ

Міжнародна безпека

Сьогодні розвинуті країни втілюють власні переваги у **політиці гегемонії**, що полягає у глобальному просуванні своїх цивілізаційних, політичних, правових, економічних і технічних стандартів.

Зростання конкуренції посилює економічну й політичну боротьбу за традиційні та нові міжнародні ринки.

Функціонування однополярного світу продемонструвало свої негативні якості та призвело до викривлення глобальних геополітичних та економічних балансів. Свідченням цього є зростання напруженості в багатьох регіонах світу, виникнення збройних конфліктів, подальше зубожіння бідних країн. Попри зменшення кількості голодуючих у 1980-1990-х, в останні два десятиліття цей процес значно уповільнився.

Протягом останніх 20 років суттєво зросла кількість збройних конфліктів, великомасштабних соціальних потрясінь та їх жертв. Багато збройних протистоянь мають характер громадянських, міжетнічних і міжконфесійних воєн та відбуваються переважно в країнах, розташованих на флангах цивілізаційних меж Заходу і Сходу. Це є чітким доказом того, що політика нав'язування цивілізаційних стандартів одними країнами не несе іншим мир, прогрес та процвітання.

На фоні згаданих тенденцій відбувається зменшення ролі глобальних і регіональних безпекових організацій, передусім ООН. Об'єднані Нації вже не в змозі адекватно реагувати на сучасні виклики й загрози миру, економічній, гуманітарній, екологічній та інформаційній безпеці.

Водночас, стрімко формуються нові центри геополітичного та економічного впливу. Варто відзначити появу організації БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай та Південна Африка). Стрімко зростає геополітична роль Китаю і інших держав світу.

Ми виступаємо проти:

- будь-яких тенденцій зміцнення «однополярного» світу і гегемонії одних країн над іншими, нав'язування моделей людського розвитку з боку сильніших держав;
- будь-якої війни як крайнього прояву людської нецивілізованості, злочину, що веде до самознищення всього людства;
- політичного та економічного тиску як засобу сучасної міжнародної політики;
- створення політичних, економічних та інших бар'єрів, що перешкоджають рівномірному прогресивному розвитку всього людства та кожної окремої країни. Міжнародні санкції щодо держав можуть застосовуватись лише у чіткій відповідності до міжнародного права і Статуту ООН.

Ми виступаємо за:

- Врегулювання будь-яких міжнародних спорів лише політичними та дипломатичними засобами;
- Реформування системи ООН з метою зміцнення міжнародного миру і безпеки, зменшення впливу глобальних загроз та забезпечення рівномірного людського розвитку;
- Посилення ролі ООН та інших міжнародних організацій у врегулюванні внутрішньополітичної ситуації та збройного

протистояння в Україні, послаблення гуманітарної кризи в окремих регіонах нашої держави.

Україна і європейська безпека

З часу розпаду СРСР відбулися важливі зміни на Європейському континенті. Усі країни континенту є членами найвпливовіших універсальних та регіональних міжнародних безпекових організацій, зокрема ООН та ОБСЄ.

Водночас, **останнім часом в Європі спостерігається ескалація напруженості, спалахують війни, міжетнічні та міжконфесійні конфлікти, зростає соціальне напруження, помітні прояви терористичної діяльності та сепаратистські тенденції.**

Посилюються інші загрози європейській безпеці, зростає транскордонна злочинність, наркотрафік, нелегальна міграція, погіршується стан навколишнього середовища. Світова економічна криза є додатковим фактором, що впливає на розвиток цих негативних явищ.

Посилення загроз європейській безпеці свідчить про низьку ефективність і, подекуди, деградацію існуючих безпекових механізмів. Діяльність деяких організацій, навпаки, сприяла загостренню відповідних проблем.

НАТО, як військово-політичний союз, сьогодні не в змозі виконувати функції загальноєвропейської безпекової організації, оскільки не всі європейські країни є його членами. Намагання Альянсу здобути певні геополітичні або військові переваги можуть призвести до контрзаходів з боку інших військово-політичних організацій, що безпосередньою загрожує національним інтересам України.

Україна має досвід взаємовигідного співробітництва з військово-політичними союзами. Разом із цим, членство нашої держави в будь-якому з них не лише не вирішує національних безпекових проблем, але й створює нові загрози у сферах зовнішньої торгівлі, енергетики, ядерної безпеки тощо.

Досвід європейських країн – членів ЄС, але не членів НАТО (Австрія, Ірландія, Фінляндія, Швеція) свідчить, що не членство, а саме співробітництво з Альянсом є шляхом зміцнення національної безпеки.

Позаблоковий статус України – не проблема національної безпеки, а її стратегічна перевага, що надає можливість розвивати взаємовигідні стосунки з усіма країнами світу без винятку.

Сьогодні як ніколи актуальним є питання щодо створення **єдиного європейського та євроатлантичного безпекового простору**, що охоплюється сферою діяльності Організації з безпеки і співробітництва в Європі.

Успішний досвід головування України в цій організації засвідчив необхідність її подальшої інституціоналізації та посилення повноважень в усіх сферах безпеки. Ми підтримуємо процес «Гельсінкі +40», спрямований на надання нового імпульсу розвитку ОБСЄ.

Ми виступаємо за:

- Розвиток всебічного співробітництва з військово-політичними союзами, а не членство в цих організаціях, що є передумовою гармонійного і взаємовигідного співробітництва з країнами світу;
- Конституційне закріплення позаблокового статусу України, що означає її неучасть у військово-політичних союзах інших держав.
- Укладення нового **Договору про європейську безпеку на засадах Гельсінкського Заключного Акта**, перетворення ОБСЄ в ефективну міжнародну організацію в галузі безпеки зі своїм Статутом, широкими повноваженнями і правом ухвалення обов'язкових до виконання рішень всіма державами-членами.

Внутрішнє збройне протистояння в Україні – загроза європейській і глобальній безпеці

Уперше в своїй новітній історії Україна отримала досвід збройного протистояння, яке поставило під загрозу територіальну цілісність та саму незалежність держави. Ця трагедія українського народу відбулася на фоні безпрецедентного втручання ззовні. Доводиться констатувати, що наша держава стала полем зіткнення інтересів інших країн і об'єктом геополітичної боротьби.

Протягом військового протистояння Україна перетворилася на найбіднішу країну Європи, практично поховала перспективи

швидкої європейської інтеграції та розвитку взаємовигідного співробітництва на євразійському просторі.

Усі механізми врегулювання конфлікту на національному рівні так і не були задіяні. Але майже вичерпано можливості міжнародного посередництва та моніторингу ситуації, створення постійних міжнародних механізмів її врегулювання.

Водночас, Україна втратила державний суверенітет над Кримом та перспективу врегулювання ситуації щодо півострова в найближчому майбутньому.

Сьогодні, Україна потребує національного примирення та порозуміння. Ми будуюмо європейську демократичну державу, й українці мають користатися європейським досвідом.

Ми вважаємо, що **прикладом для України є досвід Іспанії**, яка припинила багаторічну загальнонаціональну дискусію «хто був правий, хто – ні» у громадянській війні 1936-39 років, ухваливши в 1977 році **акт національного примирення «Пакт Монклоа».**

Ми виступаємо за:

- Пошук шляхом конструктивного діалогу шляхів примирення і національного порозуміння із залученням експертних кіл та представників громадянського суспільства.
- Невикористання засобів політичної, адміністративної ізоляції та економічної блокади громадян України, що проживають у районах, тимчасово непідконтрольних центральній владі, та Криму.
- Початок обговорення з усіма зацікавленими сторонами та міжнародними інституціями питань статусу Криму з метою забезпечення національних інтересів та прав громадян України, які проживають на півострові.
- Рішуче засудження військового найманства та звернення до відповідних міжнародних організацій та співтовариства щодо визнання іноземних громадян, які беруть участь у збройному конфлікті на сході України, військовими злочинцями та заснування відповідного Міжнародного трибуналу з розслідування їх злочинів.

Міжнародне співробітництво

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС відкриває нові можливості в усіх сферах державного та суспільного життя, передусім щодо

проведення всеосяжних реформ, розширення стосунків з країнами Євросоюзу.

Водночас, враховуючи неможливість членства в ЄС у видимій перспективі, імплементація згаданої угоди вимагає **свідомого прагматичного підходу**, передусім із точки зору обсягів впровадження Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі з ЄС із урахуванням необхідності розвитку взаємовигідного співробітництва з іншими країнами.

Крім того, початок функціонування Асоціації з ЄС відбувається у період посилення загроз державному суверенітету, скорочення промислового виробництва і зовнішньої торгівлі, стрімкого падіння конкурентоздатності на міжнародних ринках.

Незадовільний стан економіки України та складна внутрішньополітична ситуація є додатковими чинниками, що віддаляють перспективи членства в ЄС.

Разом із цим, однобічний зовнішньополітичний курс України негативно вплинув на відносини нашої держави з країнами євразійського простору, а також інших регіонів світу. Скоротилися обсяги торгівлі з країнами Митного Союзу, Азіатсько-Тихоокеанського регіону та Латинської Америки.

Ми переконані, що:

- Формування зовнішньополітичного курсу України повинно підпорядковуватись пріоритетам внутрішнього розвитку держави, а не навпаки, з метою прискореного зростання стандартів життя та добробуту українських громадян, **«створення Європи у себе вдома»**.
- Зовнішня політика держави має бути деідеологізована і стати надійним та об'єктивним інструментом, що сприяє внутрішнім перетворенням, а також посилює міжнародну роль України та її конкурентоспроможність у глобалізованому світі.
- Україна як велика європейська держава має проводити збалансовану виважену політику як на Заході, так і на Сході, що забезпечує прогресивний розвиток нашого суспільства та добросусідські відносини з усіма країнами, розташованими по периметру наших кордонів.
- Стратегічний національний інтерес – інтеграція нашої держави в Об'єднану Європу. До одержання чітких перспектив членства України в Євросоюзі Асоціація з ним має ефективно використовуватись для здійснення передусім внутрішньополітичних

реформ, ширшого залучення європейських інвестицій та розширення взаємовигідної торгівлі на засадах, що не перешкоджають розвитку торговельно-економічних відносин з іншими країнами.

- Поточним пріоритетом у стосунках України з ЄС має стати якнайшвидше запровадження безвізового режиму, поглиблення гуманітарних та культурних відносин.
- Важливе геополітичне місце України вимагає ініціативного формування та активної участі держави у стратегічних інфраструктурних проектах загальноєвропейського і регіонального значення. Зокрема, вважаємо за доцільне сприяти розбудові Чорноморської кільцевої дороги та Пан'європейських (Критських) транспортних коридорів, три з десяти яких проходять територією України.

Міжнародні зв'язки «Соціалістів»

Ми активно розвиватимемо стосунки з іноземними політичними партіями, що поділяють наші цінності.

Пріоритетом наших міжнародних зв'язків є розвиток дружніх партнерських стосунків з соціалістичними, соціал-демократичними, лейбористськими, іншими лівими та лівоцентристськими партіями іноземних країн.

«Соціалісти» переконані, що повноправне членство нашої партії в Соціалістичному Інтернаціоналі та Європейській соціалістичній партії сприятиме зміцненню міжнародного авторитету партії та України в цілому.

З метою політичного оформлення партнерських стосунків із закордонними політичними партіями «Соціалісти» укладають відповідні угоди про співробітництво.

IV. «СОЦІАЛІСТИ» – ПРОВІДНИКИ ЛІВИХ СИЛ В УКРАЇНІ

Лівоцентристська партія

Ми є партією **соціалістичних ідеалів**, соціальною партією, яка здійснює подолання негативних наслідків розвитку шляхом «дикого капіталізму». Цей процес пов'язаний з прагненням постійної реалізації цінностей суспільства демократичного соціалізму, основними

характеристиками якого є людина та її життєві потреби та права.

Усі наші дії ми будемо підпорядковувати **захисту інтересів** людей праці, малозабезпечених, робітників та службовців. **Ми працюємо для формування широкого середнього класу**, в інтересах усіх, хто реалізує політику на основі цінностей свободи, демократії, рівності, справедливості та взаємодопомоги.

Ми є народною партією, що формулює свої політичні пропозиції до всіх соціальних груп. Партія не бореться проти будь-якого класу, прошарку чи соціальної групи. Вона є провідником відповідальності, соціальної надії та боротьби за справедливість. Разом з іншими лівими та лівоцентристськими партіями ми відкидаємо спроби правих сил монополізувати визначення «народна» партія, а також нав'язане сприйняття лівих сил як партій, що роз'єднують суспільство, як таких, що воюють проти «класового ворога».

Демократична партія

Наша партія утворилася, коли на політичній арені України домінують праві політичні сили. Відстоювати демократичні цінності за таких умов дуже складно. Праві політичні сили поєднують спроби монополізації розуміння демократії з обмеженням прав та свобод громадян, їх політичних об'єднань тощо.

Ми розгортатимемо демократію, адже саме ліві партії життєво зацікавлені в послідовній демократизації суспільства і інститутів влади. Це означає поступове ствердження принципів демократичної рівності, повноцінного розвитку форм прямої та представницької демократії. Ми прагнемо до демократичного поєднання пріоритетів та інтересів економічного розвитку і соціальної справедливості.

Ми впроваджуватимемо принцип гендерної рівності у всі сфери суспільного життя. У самій партії затверджуються норми участі жінок та чоловіків у керівних структурах усіх рівнів, представництвах партії у виборних та адміністративних органах.

Масова партія

Як масова партія, ми **адресуємо свою діяльність усім соціальним прошаркам сучасного українського суспільства.** На першому місці постають захист інтересів людей праці, тих, хто потребує піклування та підтримки. Партія діє як через участь в

державному управлінні на різних рівнях влади, так і активно взаємодіючи з організаціями громадянського суспільства.

Як масова партія, ми підтримуємо політичну активність своїх членів, соратників і симпатиків в основних партійних організаціях, через структури первинного, районного, обласного та загальноукраїнського рівня. Ми ініціюємо та проводимо політичні та громадянські акції на захист основних демократичних прав і соціальних вимог громадян, відстоюємо закони, що мають однакову силу впливу на всіх громадян.

Парламентська партія

Розвиток політичної партії «Соціалісти» як парламентської партії є невід'ємним видом її діяльності. Партія бере участь у виборах до Верховної Ради України та місцевих органів влади.

У Верховній Раді України ми безумовно дотримуємося принципів парламентаризму, працюємо над впровадженням європейського типу парламентаризму та самоврядування. Використовуючи механізми парламентського впливу, ми реалізуємо положення своєї програми.

Партія і професійні спілки

Ми розглядаємо професійні спілки як партнерів із захисту прав трудящих у боротьбі за справедливу державу та соціальну економіку. Разом із ними ми захищаємо цінності свободи, справедливості, взаємодопомоги та рівності. На політичному рівні ми відстоюємо ідеали праці, як основного права та головного фактору реалізації особистості.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

У цій програмі викладено традиційні цінності демократичного соціалізму, які охоплюються в програмах і практиці соціалістичних і соціал-демократичних партій. Ця програма обґрунтовує необхідність розвитку політичної партії «Соціалісти» як сучасної лівоцентристської партії, здатної на формування та реалізацію політики демократизації суспільства та держави, здійснення економічних і соціальних змін для побудови демократичної, правової та соціальної держави.

Стратегія людського розвитку, що пропонується в цій програмі,

буде мати успіх за умови та на основі суспільної згоди щодо провідних пріоритетів гідних стандартів життя, високої якості освіти та доступної охорони здоров'я. Саме для цього необхідним є активний соціальний діалог та політична взаємодія всіх учасників суспільного та політичного життя в країні, які поділяють згадані цілі. Такий діалог створить необхідний баланс інтересів, зафіксує взаємні права та обов'язки, що гарантують сталий розвиток економіки та гідну якість життя.

Для української політичної партії «Соціалісти» життя з гідністю не є питанням далекого майбутнього; ми захищатимемо людську гідність та вільну реалізацію кожної особистості тепер і зараз, так як того вимагають громадяни, як це визначає Конституція України.